

“... LA FORÇA OPRIMEIX LA JUSTÍCIA ...”

Aquesta manera de diure fa referiment, en general, a totes aquelles situacions en les quals la força, de qualsevol gènere, és estada exercitada, en tots els temps i en totes les èpoques, de part de les institucions o dels hòmens que se senteixen més forts.

Lo referiment, per això, no és exclusiu o preminent per la força física de l'home, per quant també aquesta la veiem exercitada de un home contra un altre home i, freqüentment, guanya i se impon.

Aquesta manera de diure, com reflexió, com significat moral i ensenyament social, fa referiment, amb un judici a bastança negatiu, a situacions més generals i més complexes.

Podem començar, per exemplificar, amb el comportament de tantes persones que se fan fortes perquè tenen més moneda o perquè tenen més poder. I sense

massa vergonya exerciten i fan pesar aquesta força en mil situacions, lògicament en sou favor o, si volem de altre, però amb un resultat final que no canvia, tot i sempre en favor dels més forts i a detriment, naturalment, dels més dèbils.

Tot això, com ja havem dit, se pot veure en tants adveniments petits i gran de tots els temps i de totes les èpoques. Així com podem constatar que, durant la història de totes les nacions, petites i grans, hi ha estat numerosos temptatius per atenuar o eliminar aquesta plaga moral i social, també si això, quan és estat possible, és costat sempre tanta sang i el sacrifici de numerosas vides.

No obstant això, lo mal no és estat extirpar, i difícilment arribarem a una extirpació total perquè, com diu el proverbi, *“l'herba mala no mori mai...”*; així com podem veure sempre

més i com podem constatar, dia després de dia, com certes forces oprimeixen la justícia.

Lo que és pitjor és que a oprimir la justícia, siguin sovint aquells mateixos hòmens o aquelles institucions que volen propagar i defendre i diuen que volen lluitar pels valors de la justícia total i universal, mentre de fet exerciten lo poder per amagar interessos personals, i sempre en manera que tot jugui a favor dels potents, i en situacions en les quals, a la fi, lo ric se fa sempre més ric i lo pobre sempre més pobre.

I no mos tenim de meravellar massa, si considerem que hi és qui encara pensa i creu que sigui una sana filosofia aquella que diu i proclama: lo pobre té de regraciar lo ric, sinó no fóra manco existit.

Vito Loy